

Національний університет біоресурсів і природокористування України

кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
І.М. Савицька
“ 4 ” червня 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри
міжнародних відносин і суспільних наук
протокол № 9 від 3 травня 2022 р.
в.о. завідувача кафедри
В.В. Стрілець

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП
«Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»
С.О. Білан

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

галузь знань 29 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»
спеціальність 291 – «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»
освітня програма – «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»
гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: Стрілець В. В., доктор історичних наук, професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Міжнародні організації

Спеціальність, освітній ступінь, освітня програма		
Спеціальність	291 – «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»	
Освітній ступінь	бакалавр	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2022/23 н.р.	2022/23 н.р.
Семестр	5	5
Лекційні заняття	30 год.	2 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	82 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета полягає в засвоєнні студентами знань про роль та механізми функціонування міжнародних організацій. Вивчення дисципліни дозволяє зрозуміти природу та особливості функціонування міжнародних організацій, історію та умови їх виникнення, дослідити методи, інструменти, структуру та види їх діяльності, визначити особливості та перспективи участі України в міжнародних організаціях.

Основні завдання:

- ознайомити студентів з організаційними інститутами багатостороннього регулювання міжнародних відносин, їх структурною, проблемами та перспективами розвитку;
- показати студентам напрями й форми впливу міжнародних організацій на відносини між країнами світу;
- виявити раціональні форми та окреслити послідовність етапів участі України в діяльності міжнародних організацій.

в результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- передумови та історію виникнення міжнародних організацій, причини зростання їх кількості та впливовості в XX -поч. XXI ст.;
- особливості та природу міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин, сформулювати цілісне бачення процесу становлення та функціонування сучасної системи міжнародних організацій;
- правові аспекти функціонування міжнародних організацій, моделі організаційної структури та принципи прийняття рішень;
- критерії типології сучасних міжнародних організацій, розуміти принципові відмінності міжурядових та неурядових міжнародних організацій;
- основні методологічні підходи до аналізу діяльності сучасних міжнародних організацій;
- функції сучасних міжнародних організацій, розуміти чинники їх еволюції та трансформації.
- основні принципи взаємовідносин міжнародних організацій та держав на сучасному етапі;
- місце і роль універсальних міжнародних організацій в міжнародній політиці та формуванні сучасних норм права та поведінки суб'єктів міжнародної політики;
- особливості впливу міжнародних організацій на процеси глобального регулювання;
- безпекові аспекти діяльності сучасних міжнародних організацій;
- особливості функціонування регіональних міжнародних організацій.

вміти:

- дати визначення основних термінів курсу («міжнародна організація», «неурядова організація», «компетенції міжнародних організацій», «делегування компетенції» «імунітети міжнародних організацій» та ін.), розуміти природу міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин; принципи їх функціонування, структури, прийняття рішень;
- з'ясувати місце, функції та значення конкретної міжнародної організації у сучасних міжнародних відносинах, механізми її впливу на регіональні чи глобальні процеси;
- на основі знання методологічних засад аналізувати та теоретично осмислювати діяльність і вплив конкретних міжнародних організацій на сучасному етапі;
- вміти самостійно оцінювати ефективність діяльності міжнародних організацій;
- осмислювати та аналізувати місце України у сучасних міжнародних організаціях, їх вплив міжнародних організацій на суспільно-політичні процеси в Україні, зовнішню політику;
- аналітично оцінювати взаємовідносини міжнародних організацій та держав та їх наслідки для міжнародних і внутрішньополітичних процесів.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами,

що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

- загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місце у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

3. Програма та структура навчальної дисципліни для: – повного терміну денної і заочної форми навчання;

Змістовий модуль 1

ТЕМА 1. Поняття "міжнародна організація". Механізм функціонування міжнародних організацій

Лекція 1.

1. Поняття міжнародної організації.
2. Класифікація міжнародних організацій.
3. Функції міжнародних організацій. Подальше зміцнення інформаційної та комунікаційної функцій сучасних міжнародних організацій.

Семінар 1.

1. Прийняття рішень у міжнародних організаціях.
2. Види рішень міжнародних організацій. Основні етапи процедури прийняття рішень.
3. Методи та технічні процедури прийняття рішень у міжнародних організаціях.

ТЕМА 2. Міжнародні організації в системі міжнародних відносин

Лекція 2.

1. Історія виникнення та етапи розвитку міжнародних організацій.
2. Міжнародні причини зростання ролі міжнародних організацій.
3. Глобалізація та міжнародні організації. Вплив розвитку інформаційних та комунікаційних процесів на транснаціональні процеси.

Семінар 2.

1. Проблема ефективності міжнародних організацій. Внутрішні чинники, від яких залежить ефективність міжнародних організацій.
2. Суперечності міжнародного розвитку і їх вплив на діяльність міжнародних організацій.

ТЕМА 3. ООН і основи її функціонування. Роль ООН в сучасному світі

Лекція 3.

1. Міжнародне значення утворення ООН.
2. Цілі і принципи ООН. Членство в ООН. Структура ООН. Процедура і правила голосування в Раді Безпеки і Генеральній Асамблеї. Особливості багатосторонніх переговорів на сесії Генеральної Асамблеї.
3. Бюджет ООН. Проблеми реформування ООН.

Семінар 3.

1. Зростання ролі ООН в постбіполярний період. Місце ООН в сучасних процесах глобального регулювання.
2. Проблеми захисту прав людини в діяльності ООН. Механізми ООН у галузі прав людини. Основні напрями діяльності ООН у сфері прав людини.
3. Сутність, цілі та механізм гуманітарної діяльності ООН. Роль ООН у формуванні глобального інформаційного суспільства.
4. ООН та боротьба з міжнародним тероризмом. Формування в рамках ООН міжнародно-правової бази боротьби з міжнародним тероризмом. Механізми протидії міжнародному тероризму.
5. Інформаційна складова діяльності ООН в сфері боротьби з міжнародним тероризмом. Проблеми та шляхи підвищення ефективності діяльності ООН в сфері боротьби з міжнародним тероризмом.

ТЕМА 4. Миротворча діяльність ООН

Лекція 4.

1. Роль ООН в розв'язанні проблем війни і миру. Статутні основи системи колективної безпеки ООН і проблеми їх застосування.
2. Механізм колективної безпеки ООН. Еволюція форм і методів діяльності ООН щодо врегулювання міжнародних конфліктів.
3. Превентивна дипломатія. Миротворчість. Підтримання миру. Постконфліктне миробудівництво. Операції з підтримання миру і проблеми підвищення їх ефективності.
4. Інформаційна складова миротворчих операцій ООН. Проблема „гуманітарних інтервенцій”.

ТЕМА 5. Спеціалізовані установи ООН: загальна характеристика

Лекція 5.

1. Поняття спеціалізованої установи ООН. Утворення системи спеціалізованих установ ООН. Класифікація спеціалізованих установ.
2. Статус та правові засади діяльності спеціалізованих установ ООН. Основи відносин спеціалізованих установ з ООН.
3. Проблеми функціонування системи спеціалізованих установ ООН.

Семінар 4.

1. *Фінансові спеціалізовані установи ООН. Міжнародний валютний фонд.* Цілі, функції, структура. Основні напрями діяльності МВФ. Інспектування. Консультування. Надання послуг. Фінансування. Проблема реформування МВФ.
2. *Група Світового банку:* Міжнародний Банк реконструкції та розвитку (МБРР); Міжнародна асоціація розвитку (МАР); Міжнародна фінансова корпорація (МФК); Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (БАГІ).
3. *Гуманітарні спеціалізовані установи ООН. ЮНЕСКО.* Цілі, членство. Структура, основні напрями діяльності. Міжнародна інформаційна політика ЮНЕСКО.

4. Соціальні *спеціалізовані установи ООН. МОП*. Членство. Принцип трипартизму. Структура. Цілі МОП. Сприяння встановленню міцного миру шляхом заохочення соціальної справедливості, поліпшенню умов праці і підвищенню життєвого рівня трудящих. Основні напрями діяльності. Розробка міжнародної політики і програм, спрямованих на поліпшення умов праці і життя.

Змістовий модуль 2

ТЕМА 6. Міжурядові регіональні організації.

Лекція 6.

1. Статут ООН про цілі та принципи діяльності міжурядових регіональних організацій.
2. Причини та особливості створення регіональних організацій після Другої світової війни.
3. Критерії ефективності діяльності міжурядових регіональних організацій.

Семінар 5.

Асоціація країн Південно-східної Азії (АСЕАН).

1. Політичні та економічні передумови створення АСЕАН. Бангкокська декларація 1967 р.
2. Статут АСЕАН. Цілі, принципи, членство. Структура АСЕАН. Механізм прийняття рішень.
3. Концепція створення Співтовариства АСЕАН. Політичні та економічні результати діяльності АСЕАН.
4. Безпековий чинник в діяльності АСЕАН. Регіональний форум АСЕАН. Проблеми створення без'ядерної зони в Південно-Східній Азії.
5. Загальні та специфічні чинники впливу держав АСЕАН на економічні та політичні процеси в АТР. Формати АСЕАН +3 та АСЕАН +6. Форум Азія – Європа (АСЕМ).

ТЕМА 7. Міжнародні організації у сфері безпеки

Лекція 7.

1. Причини та особливості створення регіональних організацій після Другої світової війни.
2. Критерії ефективності діяльності міжурядових регіональних організацій.

Семінар 6.

Організація Північноатлантичного договору (НАТО).

1. Цілі і принципи діяльності НАТО. Структура НАТО. Адаптація НАТО до постбіполярних геополітичних умов. Стратегічні концепції НАТО після закінчення “холодної війни”.
2. Основні завдання та етапи миротворчої діяльності НАТО. Миротворча діяльність НАТО на Балканах, в Іраку, Афганістані та Дарфурі.
3. Антитерористичний напрям діяльності НАТО.

Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ.)

1. Історія створення ОБСЄ. Цілі і принципи. Гельсінський Заключний Акт. Трансформування НБСЄ в ОБСЄ.
2. Структура ОБСЄ. Основні напрямки діяльності.
3. Миротворча діяльність ОБСЄ. Місії ОБСЄ. Превентивна дипломатія ОБСЄ. Інформаційна діяльність НАТО та ОБСЄ.

ТЕМА 8. Рада Європи

Лекція 8.

1. Передумови та створення Ради Європи (РЄ). Цілі. Вимоги до кандидатів.
2. Членство. Повноправне членство. Спеціальні статуси в Раді Європи.
3. Статус спеціально запрошеного гостя. Статус асоційованого члена. Статус спостерігача.

Семінар 7.

1. Інституційна система Ради Європи. Головні напрями діяльності РЄ.

2. Розробка і ухвалення конвенцій. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод. Європейська соціальна хартія.
3. Діяльність Ради Європи в інформаційній сфері.

ТЕМА 9. Європейський Союз

Лекція 9.

1. Становлення та основні етапи європейської інтеграції. Європейське об'єднання вугілля і сталі. Європейське економічне співтовариство ("спільний ринок"). Європейське співтовариство з атомної енергії (Євратом).
2. Маастрихтський договір. Створення Європейського Союзу (ЄС). Структура ЄС.

Семінар 8.

1. Основні напрями діяльності ЄС.
2. Зміцнення економічної та політичної інтеграції в ЄС.
3. "Спільні політики" ЄС. Діяльність ЄС у галузі інформації і комунікації.
4. Політика «східного партнерства» ЄС.

ТЕМА 10. Міжнародні регіональні організації на євразійському просторі

Лекція 10.

1. Причини та передумови співробітництва держав пострадянського простору на багатосторонній основі.
2. Створення СНД: цілі, характер, сутність. Статут СНД. Головні принципи. Структура СНД. Основні напрями діяльності СНД. Проблеми та перспективи розвитку СНД.
3. Створення та діяльність ЄЄП та ЄЕС.

Семінар 9.

1. Співробітництво пострадянських держав у безпековій сфері. Статут, цілі та інституціональні засади функціонування ОДКБ.
2. Альтернативні моделі співробітництва пострадянських республік (ГУАМ, Співдружність демократичного вибору, ШОС та ін.).
3. Проблема цивілізаційного та ціннісного протистояння на пострадянському просторі.

ТЕМА 11. Роль міжнародних неурядових організацій в сучасному світі

Лекція 11.

1. Поняття МНУО та її сутності характеристики. Становлення та етапи розвитку МНУО.
2. Міжнародні причини зростання ролі МНУО в постбіполярний період. Роль новітніх інформаційних технологій у зростанні чисельності неурядових організацій в світі.

Семінар 10.

1. МНУО і розвиток глобального громадянського суспільства. Роль МНУО в демократизації світового політичного процесу.
2. Вплив МНУО на розвиток концепції "глобального інформаційного суспільства".
3. Взаємодія МНУО з міжнародними міжурядовими організаціями.

Структура навчальної дисципліни

№ пп	Назви змістових модулів та тематика занять	Види занять, кількість годин			
		Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота студентів (год.)	Всього годин
Змістовий модуль 1					

1.	Поняття "міжнародна організація". Механізм функціонування міжнародних організацій	4	4	8	
2.	Міжнародні організації в системі міжнародних відносин	2	2	4	
3.	ООН і основи її функціонування. Роль ООН в сучасному світі	4	4	8	
4.	Миротворча діяльність ООН	2	2	4	
5.	Спеціалізовані установи ООН: загальна характеристика	2	2	4	
	Змістовий модуль	2			
6.	Міжурядові регіональні організації.	2	2	4	
7.	Міжнародні організації у сфері безпеки	4	4	8	
8.	Рада Європи	2	2	4	
9.	Європейський Союз	4	4	8	
10.	Міжнародні регіональні організації на пострадянському просторі	2	2	4	
11.	Роль міжнародних неурядових організацій в сучасному світі	2	2	4	
Всього по курсу		30	30	60	

4. Теми семінарських занять

1.	Поняття "міжнародна організація". Механізм функціонування міжнародних організацій	4
2.	Міжнародні організації в системі міжнародних відносин	2
3.	ООН і основи її функціонування. Роль ООН в сучасному світі	4
4.	Миротворча діяльність ООН	2
5.	Спеціалізовані установи ООН: загальна характеристика	2
6.	Міжурядові регіональні організації.	2
7.	Міжнародні організації у сфері безпеки	4
8.	Рада Європи	2
9.	Європейський Союз	4
10.	Міжнародні регіональні організації на пострадянському просторі	2
11.	Роль міжнародних неурядових організацій в сучасному світі	2

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами
Питання для підготовки до іспиту з курсу
«Міжнародні організації»

1. Шлях людства до ООН.
2. Питання правонаступництва і членство України в ООН.
3. Універсалізм.
4. Внесок України в розробку Статуту ООН.
5. Консенсус. Поняття і застосування на практиці.
6. Завдання ПРООН.
7. Генеральна Асамблея ООН: сучасний кількісний і якісний склад.
8. Право "вето" та приклади його застосування.
9. Практика застосування Операцій з підтримання миру ООН.
10. Суть концепції "гуманітарних інтервенцій".
11. Збереження історичної культурної спадщини.
12. Система спеціалізованих установ ООН.
13. Соціально-економічні спеціалізовані установи ООН.
14. Боротьба із злиднями, неписьменністю і відсталістю.
15. Програми ЮНЕСКО для України.
16. Загрози людству та міжнародні організації.
17. Створення Північноатлантичного альянсу.
18. Західноєвропейський Союз: його діяльність.
19. Сутність еволюції НАТО.
20. Основні статутні положення НАТО.
21. Вимоги до членства в НАТО.
22. Поняття і суть європейської інтеграції.
23. ЄОВС.
24. Політична інтеграція ЄС.
25. Шенгенська зона.
26. Маастрихтський договір у розвитку ЄС.
27. Умови членства в ЄС.
28. Принципи та загальні напрями спільної зовнішньої політики.
29. Політика безпеки ЄС.
30. Розширення ЄС та його наслідки для України.
31. Поняття і суть програми сусідства.
32. Асоціативне членство в ЄС.
33. Урядова програма України "Європейський вибір".
34. Реалії та перспективи вступу України до ЄС.
35. Три кошики Гельсінського Заключного акта 1975 р.
36. Еволюція права народів на самовизначення.
37. Процес трансформування НБСЄ в ОБСЄ.
38. Захист прав людини в міжнародних організаціях.
39. Світові принципи мирного співіснування.
40. Європейські цінності: поняття і сутність.
41. Особливості превентивної дипломатії ОБСЄ.
42. Переваги ОБСЄ як інструменту превентивної дипломатії.
43. Концепція всеохоплюючої безпеки ОБСЄ.
44. Підсумки діяльності місії ОБСЄ в Україні.
45. Роль Ради Європи в сучасному світі.
46. Значення членства України в Раді Європи.
47. Мета і принципи Організації африканської єдності.
48. Принципи колективної оборони Організації американських держав.
49. Основні напрями діяльності Ліги арабських держав.

50. Мета і сутність СНД.
51. Значення Ташкентського договору 1992 р.
52. Діяльність Чорноморського економічного співробітництва.
53. Діяльність Центральноєвропейської ініціативи (ЦЄІ).
54. Суть і покликання єврорегіонів.
55. Зона вільної торгівлі в Європі.
56. ГУАМ: створення і етапи діяльності.
57. Проблеми функціонування ГУАМ.
58. ЄврАзЕС.
59. Митний союз країн СНД.
60. Проект СЕП - ЄЕС.
61. Панамерика в сучасних умовах розвитку регіону.
62. Декларація прав людини.
63. Шанхайська організація співробітництва.
64. ОБСЄ у врегулюванні криз пострадянського простору.
65. Шляхи врегулювання криз за Статутом ООН.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу, що сприяє активізації засвоєння знань, набуття умінь і навичок студентами та їх практичній реалізації, допомагає формуванню у студентів умінь навчатися та одночасно є ефективним засобом опанування навчального матеріалу у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Крім того, студент навчається розкривати нові сторони досліджуваних явищ, об'єктів, подій, всебічно аналізувати завдання та висловлювати власні судження.

Мета самостійної роботи студентів полягає у сприянні їх професійного становлення, яке передбачає формування у майбутніх фахівців системи професійно значимих якостей, таких як інтелектуальність, відповідальність, креативність, комунікативність, інформаційна культура, здатність до самоосвіти.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання і кількість балів, які можна отримати за виконання завдань, визначаються викладачем. Кількість годин, що виноситься на самостійну роботу студента з курсу складає 30 год. Самостійна робота полягає в опрацюванні окремих питань з курсу, перелік яких подається у НМК. Оцінювання самостійної роботи студента проводиться під час практичних занять та під час написання модульних контролей. Під час практичних занять проводиться комбіноване опитування, спрямоване на оцінювання знань кожного студента з зазначених питань. Модульний контроль здійснюється у письмовій формі і включає навчальний матеріал, який вивчається протягом змістового модуля.

Як підсумок своєї самостійної роботи студент зобов'язаний представити викладачеві реферат (не менше 20 с.). Підготовлений реферат повинен містити: 1) вступ (джерела, історіографія, постановка проблеми); 2) основну частину; 3) висновок; 4) список джерел та літератури. Свій текст та висновки студент в обов'язковому порядку повинен підтверджувати посиланням на джерело або цитатою з джерела, оформленими відповідно до наукових стандартів (діючих бібліографічних вимог).

Приблизні проблемні питання до поточного модульного контролю

1. НАФТА: діяльність і результати.
2. Принципи мирного співіснування.
3. Глобальні загрози людству на планеті Земля.
4. Космічні проекти співпраці провідних країн світу.
5. Шляхи подолання наслідків ядерних катастроф.
6. Світова спільнота і трагедія ЧАЕС.

7. Нові виклики безпеці ХХІ ст.
8. Демографічні проблеми і шляхи їх вирішення.
9. Рік Африки за Програмою ООН.
10. Етнічні конфлікти: право на самовизначення народів і право на суверенність держави.
11. Місії ОБСЄ в Україні, результативність їх діяльності.
12. Проекти реформування Статуту ООН.
13. Ефективність діяльності ООН на сучасному етапі.
14. УВКБ ООН та його діяльність на пострадянському просторі.
15. Римський договір утворення ЄЕС.

Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять

При підготовці до семінарських занять слід спиратися на конспект лекцій і інформацію вміщену в основних та додаткових позиціях літератури, які представлені після кожного семінарського заняття.. До кожного з семінарських занять необхідно виконати завдання і відповісти на питання, розміщені у кінці кожної навчальної теми даної програми.

На семінарських заняттях студенти виступають з доповідями, підготовленими у відповідності з вказаними нижче темами, а також практичне заняття може проходити у формі обговорення, дискусії тощо. При підготовці доповіді студенту необхідно провести порівняльний аналіз наукової літератури з конкретного питання. Основній частині доповіді повинен передувати короткий аналіз наукового доробку по названій темі. Основна частина доповіді повинна завершуватися висновком, в якому коротко резюмуються підсумки виконаної доповідачем роботи.

Готуючись до семінарського заняття, на якому сам він не є доповідачем або рецензентом, студент в порядку підготовки до семінару і роботи з обговорюваною на цьому семінарі темою, повинен дати аргументовані письмові відповіді на контрольні питання.

Виконання зазначених вище видів робіт (доповідь, рецензія, контрольні запитання, обговорення) є обов'язковим для всіх студентів, а результати поточного контролю служать підставою для виставлення оцінок у відомість.

Під час практичних занять важливим є виявлення спільних та відмінних елементів у формуванні традицій окремих країн. Крім того студенти, як майбутні фахівці у сфері країнознавства, повинні орієнтуватися у традиціях окремих країн, вміти чітко розподіляти джерела походження даних традицій – їх співвідношення з реальним життям.

**Тематика та завдання самостійної
роботи студентів з вивчення курсу «Міжнародні організації» (приклад)**

Тема 1: НАТО як інструмент світового панування/ глобальної безпеки. Взаємовідносини України з НАТО на сучасному етапі.

Завдання:

1. Визначте функції і класифікації завдань та функцій НАТО на даний час.
2. Визначте сутність системи безпеки сучасного світу та їхню класифікацію з притаманними їм рисами.
3. Охарактеризуйте роль НАТО, його генезис та розвиток на сучасному етапі.
4. Визначте позиції України в програмах НАТО протягом останніх двох років

Час виконання: 1,5 годин.

Форма контролю: співбесіда на тему.

Тема 2: Глобальні торговельні організації.

Завдання:

Визначте сутність та основні параметри явища а також визначте засоби їхнього впливу на суверенні держави. Розгляньте таке явище як ТНК.

Для виконання завдання дотримуйтесь наступного плану:

1. Сутність та завдання організацій.
2. Визначте класифікацію торговельних організацій.
3. Проаналізуйте канали та джерела впливу.

Час виконання: 1,5 годин.

Форма контролю: індивідуальна співбесіда на тему.

**Приблизна тематика науково-дослідних робіт з курсу «Міжнародні організації»
(рефератів, статей, тез конференцій)**

1. Універсализм і регіоналізм. Поняття і теоретичні школи
2. Багатостороння дипломатія в міжнародних структурах.
3. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права.
4. Міжнародні організації в умовах глобалізації.
5. Міжнародні організації у протистоянні загрозам людства.
6. Поглиблення інтеграційної взаємодії між державами, створення нових міжнародних союзів.
7. Аналіз форм взаємодії міждержавних об'єднань.
8. Україна та ООН. Історіографія проблеми.
9. Правонаступництво України у взаємодії з міжнародними організаціями.
10. Еволюція миротворчої діяльності ООН.
11. Міжнародне законодавство про захист персоналу міжнародних організацій.
12. Операції з підтримання миру як форма запобігання міжнародним конфліктам.
13. Операції з підтримання миру та участь в них України.
14. Гуманітарні інтервенції: поняття і характеристики застосування на практиці.
15. Проблеми реформування ООН.
16. Захист культурних надбань — один з напрямів діяльності ЮНЕСКО.
17. Спеціалізовані організації ООН: взаємодія з ООН.
18. Еволюція НАТО.
19. Програма "Партнерство заради миру".
20. Європейський Союз. Останнє розширення.
21. Основні напрями європейської інтеграції.
22. Політична і військова інтеграція ЄС.
23. Співробітництво Україна — ЄС.
24. Превентивна дипломатія ООН і ОБСЄ.
25. Гельсінський процес.

6. Методи навчання

Словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;
практичні: метод вправ, практична робота; наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

7. Форми контролю

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: іспит.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України».

Шкала оцінювання:

Оцінка національна	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90–100
Добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82–89
	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64–73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35–59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	0-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни R ДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи RHP (до 70 балів): $R \text{ ДИС} = RHP + RAT$.

9. Методичне забезпечення

1. Робоча програма.
2. Опорні конспекти лекцій.
3. Електронний навчальний курс «міжнародні організації».

10. Рекомендована література

Друковані видання

1. Акулов С. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів // Політичний менеджмент. - 2005. - № 2 (11) // Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=38&c=735>.
2. Арон Р. Мир і війна між націями: Пер. з фр.- К.: МП: "Юніверс", 2000
3. Білошицький С.Є. ООН у системі глобального управління: перспективи реформування і демократизації// Гілея (науковий вісник). – 2010. – № 30// Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_30/Gileya30/P15_doc.pdf.
4. Білошицький С.Є. ООН у системі глобального управління: перспективи реформування і демократизації// Гілея (науковий вісник). – 2010. – № 30// Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_30/Gileya30/P15_doc.pdf.
5. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм. Т. 3: Час світу (пер. з фр). К., 1998. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Fernand_Braudel/Materialna_tsyvilizatsiia_ekonomika_i_kapitalizm_XV-XVIII_st_Tom_3_Chys_svit.djvu.
6. Віннікова Н.А. Недержавні актори у сучасній світовій політиці//Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. – Питання політології. – Вип.12. –2008. – № 810.
7. Глобальна торгова система і розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ/ Кер. авт. кол. і наук. ред. Т.М. Циганкова. – К.:КНЕУ, 2003.
8. Довідник НАТО //Режим доступу: <http://www.nato.int/docu/other/ukr/handbook/2001/index.htm>
9. Донеллі Дж. Права людини у міжнародній політиці/ Пер. з англ. – Львів: Кальварія, 2004.
10. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів/ Пер. з фр. – К.: Основи, 1995.
11. Загальна декларація прав людини (від 10 грудня 1948 р.) // www.compass.org.ua/.../zagalna_deklaracia_prav_ludyny_ua.pdf
12. Камінський Анатоль. Вступ до міжнародних відносин. - Львів, 1995. – С.42-106.
13. Мартен Д., Мецжер Ж.-Л., П'єр Ф. Метаморфози світу. Соціологія глобалізації/ Пер. з фр. Є.Марічева.- К.: Вид. дім «КМ Академія», 2005.-Р.15
14. Міжнародні організації. Навч. посібн./ За ред. О. С. Кучика. – К.: Знання, 2005.
15. Міжнародні організації: Навчальний посібник/ За ред. Ю.Г.Козака, В.В.Ковалевського. – Київ: ЦУЛ, 2003.
16. Міжурядові регіональні організації: Навч. Посібник / За ред. Б. Гуменюка. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2001. – 199с.
17. Неліп М.І., Мережко О.О. Силовий захист прав людини. Питання легітимності в сучасному міжнародному праві. Навч. посібник. 2-е вид. - К.: Наукова думка, 1999.
18. Ніколаєв Є. Об'єднуючий регіоналізм // Політичний менеджмент. – 2004. – №4 (7) //Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=29&c=453>
19. Основи політичної науки. Ч.4. Міжнародна політика. - Львів, 1999.
20. Партнерство заради безпеки: досвід країн НАТО та українська перспектива/ За загальною ред. О. І. Соскіна. – К.: Вид-во «Інститут трансформації суспільства», 2007.

21. План дій "Україна-НАТО" (22 листопада 2002 року, Прага) // Режим доступу: www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/1709.htm
22. Політична трансформація НАТО та стратегія подальшого розширення. Виклики та перспективи для України / Упорядники: Коломієць О.В, Мартинюк В.Л. – К.: ФО-П Т.А. Кінько, 2008. 84 с.
23. Світова економіка.- К., 2000.
24. Світова історія XX століття. Енциклопедичний словник. – Львів, Літопис, 2008.
25. Світова та європейська інтеграція: організаційні засади. Навч. посібник// За ред. Я.Й.Малика, М.З. Мальського. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000.
26. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного Договору (9 липня 1997 року, Мадрид) // Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_002
27. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації. – К., 2001.
28. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: Навчальний посібник. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 340с.
29. Чекаленко Л. Міжнародні організації і суверенітет держави // Стратегічна панорама. – 2005.- № 2.
30. Чекаленко Л. Пошук прийнятних моделей взаємовідносин суверенної держави і міжнародних організацій // Персонал. – 2005. - № 11// Режим доступу: <http://www.personal.in.ua/article.php?id=160> .
31. Шепелев М. Глобалізація управління як мегатенденція сучасного світового розвитку. – К.: Генеза, 2004.
32. Шлях до НАТО: вимір безпеки. Лідери думок про євроатлантичну інтеграцію України /В.В. Бадрак, С.Г. Згурець, М.М. Самусь, О.О. Набоченко. – К.: 2006. – 222 с.
33. Юрківський В.М. Країни світу: Довідник. – 2-ге видання. – К.: Либідь, 2001. – 368с.
34. Archer C. International Organizations. – New York: Routledge, 3rd edition, 2001.
35. Bayne Nicholas. GLOBAL GOVERNANCE: BRINGING THE SOUTH IN. The Contribution of the G8 Summit// School of Policy Studies. – Working Paper. 2001.- 18.
36. Bayne Nicholas. GLOBAL GOVERNANCE:BRINGING THE SOUTH IN. The Contribution of the G8 Summit// School of Policy Studies. – Working Paper. 2001.- 18.
37. Dahl P. Polyarchy, Pluralism, and Scale. *Scandinavian Political Studies*. 1984. Bind 7 (New Series). Access mode: https://tidsskrift.dk/scandinavian_political_studies/article/view/32492/30433 .
38. Hajnal P. I. (2019) The G20: Evolution, Interrelationships, Documentation (Second Edition). 325 p. Access mode: <https://library.oapen.org/bitstream/id/340b8518-7a03-44be-9215-c81b736598d8/9781351266796.pdf> .
39. Leech D., Leech R. Voting Power in the Bretton Woods Institutions// CSGR Working Paper No. 154/04/- November 2004. - URL: <http://www.csgr.org>
40. Leech D., Leech R. Voting Power in the Bretton Woods Institutions// CSGR Working Paper No. 154/04/- November 2004. - URL: <http://www.csgr.org> .
41. Lipson Michael. Organized Hypocrisy and Global Governance: Implications for United Nations Reform// Access mode: <http://www.docstoc.com/docs/84623/Organized-Hypocrisy-and-Global-Governance-Implications-for-United-Nations-Reform>
42. Rourke J.T. International politics on the World Stage. 5th edition. –Dushkin Publishing Group, 1995. – Chapter 12.
43. Rourke J.T. International politics on the World Stage. 5th edition. –Dushkin Publishing Group, 1995. – Chapter 12.- C.357-375.
44. Schmitter Ph. C., Karl T. L. What Democracy is... and is not. *Journal of Democracy*. 1991. Summer. P. 3–16. Access mode: <https://www.ned.org/docs/Philippe-C-Schmitter-and-Terry-Lynn-Karl-What-Democracy-is-and-Is-Not.pdf> .
45. Wendt A. Social Theory of International Politics. — Cambridge: Cambridge University Press, 1999.

Ресурси мережі Інтернет

1. <http://csf.colorado.edu/isa/sections/io/> - International Organization Network (інформаційний сайт про діяльність міжнародних організацій)
2. <http://freedomhouse.org/> –офіційний сайт неурядової міжнародної організації Freedom House
3. <http://portal.un.kiev.ua/> - Представництво ООН в Україні
4. <http://www.icj-cij.org/> – офіційний сайт Міжнародного Суду

5. <http://www.amnesty.org/> – офіційний сайт Міжнародної Амністії
6. <http://www.foreignaffairs.org/> – сайт журналу “Foreign Affairs”
7. <http://www.foreignpolicy.com/> - сайт журналу “Foreign Policy”
8. <http://www.imf.org/> – офіційний сайт Міжнародного валютного фонду
9. <http://www.nato.int/> – офіційний сайт НАТО
10. <http://www.un.org/> – офіційний сайт Організації Об’єднаних Націй
11. <http://www.un.org/> – офіційний сайт Організації Об’єднаних Націй.
12. <http://www.unsystem.org/index.html> - інформаційний сайт про систему ООН
13. <http://www.word-tourism.org/> - офіційний сайт Всесвітньої туристської організації
14. <http://www.worldbank.org> - офіційний сайт Всесвітнього банку
15. <http://www.wto.org/> - офіційний сайт Світової організації торгівлі
16. <http://www.coe.int/> - офіційний сайт Ради Європи
17. <http://cis.minsk.by/main.aspx?uid=2> – сайт виконавчого комітету СНД.
18. <http://euroatlantica.kiev.ua/ua/about/> - Інформагенція Євроатлантика.
19. <http://www.asean.org> – офіційний сайт АСЕАН.
20. <http://www.australiagroup.net/ru/intro.htm> - Австралійська група
21. <http://www.clubdeparis.org/en/index.php> - Paris Club
22. <http://www.coe.int/> - офіційний сайт Ради Європи.
23. <http://www.coe.kiev.ua/> - офіс Ради Європи в Україні.
24. <http://www.eernews.ru/> - Информационный сайт Единого Экономического Пространства - ЕЭП
25. <http://www.g20.org/> - офіційний сайт «G-20».
26. <http://www.g20.org/Public/index.jsp> - офіційний сайт Групи 20-ти (G-20)
27. <http://www.g7.utoronto.ca/> - інформаційний сайт Великої вісімки (G-7)
28. <http://www.globalfundforwomen.org/> - сайт Глобального фонду для жінок
29. <http://www.globalpolicy.org/> - матеріали про G7/G8, ООН, неурядові організації
30. <http://www.guam.org.ua/> – офіційний сайт ГУАМ.
31. <http://www.icrc.org/> – Матеріали сайту International Committee of the Red Cross.
32. <http://www.imf.org/external/pubind.htm> - Publications
33. <http://www.interpol.int/> - International Criminal Police Organization (INTERPOL)
34. <http://www.iom.int/> - офіційний сайт Міжнародної організації по міграції
35. http://www.iori.hse.ru/publications/herald/herald_2.htm - Информационно-аналитический журнал «Вестник международных организаций: образование, наука, новая экономика»
36. <http://www.nato.int/docu/home.htm> - On-line Library
37. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> - Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського.
38. <http://www.oapecorg.org/> - Organization of Arab Petroleum Exporting Countries (ОАПЕС)
39. <http://www.oic-oci.org/> - Organization of the Islamic Conference
40. <http://www.osce.org/docs/index.htm> - Documents Library
41. <http://www.sectsko.org/html/00092.html> – сайт Шанхайської організації співпраці.
42. <http://www.un.org/Pubs/onlinepubs.htm> - Publications
43. Organization of the Petroleum Exporting Countries (ОПЕК) <http://www.opec.org/>
44. www.oas.org – офіційний сайт Організації Американських держав
45. www.osce.org – офіційний сайт Організації з Безпеки та Співробітництва в Європі